

Informacja na temat remontu pawilonu wejściowego młyna papierniczego w Dusznikach-Zdroju w latach 2021-2023

Zabezpieczenie młyna papierniczego w celu zachowania zabytkowego obiektu dla przyszłych pokoleń jest głównym zadaniem Muzeum Papiernictwa. Jednym z najważniejszych projektów zrealizowanych w tym zakresie w latach 2021-2023, była renowacja zabytkowego pawilonu, stanowiącego główne wejście do muzeum.

Pawilon wejściowy jest jednym z najbardziej charakterystycznych elementów architektury dusznickiego młyna papierniczego – jako główne wejście stanowi swego rodzaju wizytówkę muzeum. Intensywność eksploatacji tej części obiektu, warunki atmosferyczne, bliskość rzeki oraz szlaku komunikacyjnego o wysokim natężeniu sprawiły, że stan pawilonu z roku na rok ulegał pogorszeniu. W celu pozyskania środków na projekt prac remontowych oraz wykonanie renowacji, muzeum w 2020 r. złożyło aplikację do programu MKiDN Ochrona Zabytków. Wkład własny zamierzano pozyskać z budżetu Województwa Dolnośląskiego. Pozyskane w 2021 r. środki okazały się znacznie mniejsze od potrzeb, co zmusiło Muzeum Papiernictwa do etapowania projektu. Ostatecznie okazało się, że całość prac trzeba było zrealizować w trzech rocznych etapach: 2021, 2022 i 2023.

W ramach I etapu prac zespół naukowców pod kierunkiem prof. dr hab. Rafała Eysymontta wykonał liczne badania pawilonu. Rozpoczęto również prace budowlano-konserwatorskie, skupiając się m.in. na usunięciu współczesnych tynków na parterze budynku, rozpoznając przy okazji strefy tynków historycznych. Po zdjęciu wtórnych tynków odkryto pozostałości pierwotnej dekoracji ścian w formie poziomych pasów. Dekoracja ta nawiązuje swoim charakterem do wystrojów renesansowych elewacji i pochodzi zapewne z XVII wieku. Związana jest zatem z najstarszym wystrojem ścian dolnej części pawilonu. Co niezwykle istotne, uznano że dolna część pawilonu istniała wcześniej niż dotąd sądzono, zatem datowanie powstania parteru pawilonu przesunięto z połowy XVIII wieku na XVII stulecie.

W czasie prac zrealizowanych w 2021 r. zadbane również o stabilizację konstrukcji obiektu oraz konserwację drzwi wejściowych.

W kolejnych etapach przeprowadzono m.in. liczne roboty zabezpieczające mury I piętra pawilonu, wzmocniono i zabezpieczono drewnianą konstrukcję ścian oraz dachu, poddano konserwacji zachowane fragmenty tynków oraz odwzorowano tynki podkładowe i historyczną formę stolarki okiennej. Jednym z najważniejszych osiągnięć, zakończonych w 2024 roku prac, jest odtworzenie historycznej formy pełniącego rolę poczekalni dla zwiedzających łącznika pawilonu, gdzie pochodzące z lat 70. XX w. ściany z desek zastąpiono taflami szkła. Zrewitalizowano również wnętrze pawilonu. Odtworzono tynki zewnętrzne i wewnętrzne oraz zmodernizowano instalację elektryczną i odgromową oraz instalację gaszenia pożaru. W wyniku badań stratygraficznych zmodyfikowana została kolorystyka elewacji. Ponadto pawilon i łącznik zyskały nowe gontowe pokrycie dachu.

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

DOLNY
ŚLĄSK

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

Dzięki remontowi pawilonu, jego stan techniczny i estetyczny zbliżył się do stanu ze złotego okresu funkcjonowania młyna papierniczego, datowanego na przełom XVIII i XIX w. Ustalona na podstawie badań stratygraficznych kolorystyka ścian pawilonu (zarówno parteru jak i pierwszego piętra) zostanie powtórzona na budynku młyna papierniczego, w czasie planowanego na kolejne lata remontu elewacji całego obiektu.

Najnowsze badania zwiększają wartość dusznickiej papierni jako obiektu referencyjnego w grupie zachowanych do dziś w Europie ok. 20 młynów papierniczych. Żadna z pozostałych zabytkowych papierni nie może poszczycić się wieloma reliktnymi świadczącymi o ich historii. To znacznie zwiększa szanse na sukces przygotowywanego zgłoszenia na listę UNESCO.

Ogólna wartość przeprowadzonych prac wyniosła 1.951.831,99 zł brutto. Pozyskane środki pochodziły z budżetu Województwa Dolnośląskiego, ze środków dotacji MKiDN oraz z wkładu własnego Muzeum Papiernictwa.